

(המשך מעמוד 15)

צלת לאנשי ניכסון. כל אדם בווישינגטון הבין כי מי שמרכיב ממשלה כזאת, אינו חולם כלל על החזרת שטח כלשהו, או אף על משאיומתן רציני להחזרת גטתיהם.

צירוף שישה שרי גטת, ביניהם עור וייצמן, הבהיר לכל ברדעת כי גולדה מתכנתת לסקל כל משאיומתן בריח העמדה האמריקאית.

מדינאי ושינגטון הגיעו למסקנה כי גולדה רימתה אותם, או משכה אותם באף. הדחייה שניתנה לגולדה בגלל הבחירות היתה לשוא. הממשלה החדשה קשוחה עוד יותר מהקודמת. המסקנה בווישינגטון: "צרכים ללמוד אותה לקח."

אורטיגוס להחזרת הגדה הערבית

לקח בא ביום השישי, כאשר נקרא יצחק רבין למשרד-החוץ האמריקאי, שם נמסר לו תוכן הדברים שהגיש ראש משלחת ארצות-הברית באו"ם, השר צ'ארלס יוסט, לשלושת עמיתיו, כמה שעות לפני כן.

תוכן הדברים היה חמור מאוד, מבחינת הקו של גולדה. נאמר כי ישראל נדרשת להחזיר את כל הגדה המערבית, מלבד שטחים קטנים, "בערך שני אחוזים" — כלומר, איזור לטרון וקלקיליה. הושמעה גם הודעה לתת לירדן מעמד ריבוני בירושלים המאוחדת. השטח שיוחזר יסרו. הוברר גם שאותם התנאים יחולו גם על סוריה, אם זו תקבל את החלטת מועצת הביטחון. כלומר: החזרת הריבונות על רמת-הגולן לסוריה, וסידור-ביטחון לסובת ישראל.

הצעות אמריקה לפתרון הבעייה המצרית-ישראלית הוגשו לישי" דאל לפני שהוגשו לברית-המועצות ולמצרים. הפעם נהפכו היוצרות. ההצעות בגיורה הירדנית-ישראלית הועברו לישראל רק אחרי שכבר נמסרו לצד השני.

במילים אחרות: ישראל הועמדה בפני עובדה מוגמרת, רת, מבלי שנסאלה לדעתה. היה זה כאלו אמרו ה אמריקאים: "עם הממשלה החדשה של גולדה אין מה לדבר. אין לשאול את דע" תה, מכיון שהיא מתנגדת ממילא לכל פשרה."

מאותה סיבה גם לא הושאר שום דבר לי משאיומתן ישראלית- ירדני, כמו בנאום ריי ג'רס לגבי מצרים. הי פעם נקבעו בהצעה האמריקאית כל הפר" טים מראש.

אמבארגו על

נשק ונסף?

מה בתיק? שגריר ישראל בארצות-הברית, יצחק רבין, בנמלה-התעופה בלוד, בבואו בתחילת השבוע באופן בהול לשיבת המשלה.

ברור כי קיים עתה סיכסוך גלוי בין ירושלים ושינגטון. סבלנות האמריקאים כלפי גולדה פקעה, ויש עתה נכונות להפעיל על ישראל את כל הלחצים הדרושים, כדי להכריחה לנקוט קו מתון יותר.

טיבם של הלחצים הצפויים ידוע. לאמריקאים יש מידע מדויק על מצבה הכלכלי של ישראל, ובייחוד על ירידת יתרות מטבע-החוץ שלה, המסכנת את ביטחון המדינה. כאשר ביקרה גולדה באמריקה, דרשה סכום גדול של דולארים. לא ניתן לה דבר, מלבד מילים יפות. הרטו השקוף: תקבל כסף, אם תאמיני את עצמך לקו שלנו.

מאז כוונתה ההסכמה האמריקאית לממן כור-התמלה בישראל, וכל דרישות ישראל בשטח הכסף והנשק נתקלות בדחייה אויבה, בנוסף: "העיון עדיין נמשך".

האמריקאים כלל אינם מסתירים עוד שזהו מעין אמבארגו בלתי-רשמי — איום גלוי באמבארגו אמיתי.

הם באילו אומרים: "איננו יכולים להכריח אתכם לקבל את הצע"י תינו. אבל אינכם יכולים לקוות שניתן כסף ונשק למען מדיניות ישראלית שיש בה כדי לקבור את האינטרסים שלנו בעולם הערבי. אם תרצו להינתק מאיתנו, בבקשה. אבל על חשבונכם!"

אין סירוש הדבר שמצבה של גולדה הוא חסר כל תקוה. היא סומכת, ברגע זה, על שני גורמים:

- התעוררות גרודה של יהודי אמריקה. שגרירות ישראל כבר נקטה באמ" צעים כדי לייצר התעוררות כזאת, תחת הסיסמה: אמריקה מפקירה את ישראל.
- המצב המהפכני בעולם הערבי. שליחי פלסטין באו לראבאט במטמה לדרוש כי העולם הערבי יחליט לשלול את החלטת מועצת-הביטחון, ולהתנגד סופית לכל אפשרות של הסדר מדיני. (הפלסטינים מתנגדים, כמובן, לכל הסדר שיוחזר את השטחים לירדן, ויוריד את פלסטין שוב מן המפה).

בירושלים סיכם זאת פקיד כביר: "הערבים הקיצוניים הצילו אותנו תמיד מכל מצב-בייש. אפשר לסמוך עליהם גם הפעם שיוחזרו את אמריקה אלינו."

אוהרה צרפתי: "גיראויים"

אלם הפעם, אין המצב שטוט כליך — כי אמריקה עומדת בפני אובדן כל האיני- טרסים העצומים שלה בעולם הערבי. לפי הערכה אמריקאית, יכול הדבר לקרות אפילו תוך כמה חודשים.

הסכנה של אמבארגו אמריקאי על כסף ונשק שוב אינה חלום- בלחות חסר-ממשות. יש להביאו בחשבון כאפשרות מעשית.

כאלו כדי להוכיח לישראל מה קורה כאשר יודי-לשעבר יוצא לדרך האמבארגו, באה השבוע ידיעה מחרידה מכיון אחר: צרפת הסכימה להמציא ללוב עשרות מטוסי מיראז' וטאקום חדישים.

מכיון שלבא הלובי אין כל אפשרות לקלוט כמיות כאלה של נשק חדיש, אין ספק כי הנשק מיועד בעקפין למצרים, למלחמה בישראל.

אם תישאר ישראל בקרוב ללא גיבוי של אף מעצמה עולמית אחת, תהיה לדבר השלכה ביטחונית מיוזרת וחמורה ביותר.

העם

הממשלה

מוחאת כפיים

תוך שבוע אחד התקדדו העבים. לא רק מעל שדותיה השחונים של יש- ראל, העומדים בפני סכנת בצורת, אלא גם מעל שמה המדיניים והכלכליים — שם בישרו בצורת מדינית ומצוקה כלכלית.

זה בצד זה החמירו מצבם של משאביה הכלכליים של ישראל ושל בידודה המדיני, כשהשפעת הגומלין ביניהן נעשית ברורה יותר ויותר. כשישבה השבוע ממשלת-יש- ראל על חורבות מדיניותה בהרכבה הקודם, לא היתה זו דחייה חסרת-הכיסוי את הצעתה האחרונה של ממשלת ארצות-הבי- רית לפתרון המשבר במזרח-התיכון, שי- איפיינה את המצב. ניתוקם של מנהיגי ישראל מהמציאות הפוליטית הסתמן בהח- לטה אחרת, שלא זכתה להבלטה כה רבה כמו שאר ההחלטות הבומבסטיות.

היתה זו ההחלטה, במיסגרת אישורן של תשע ועדות-שרים לעניינים שונים, על הק- מת ועדה בין-מוסדית להתיישבות חושה — שם הסחאה לוועדה שתפקידה העיקרי יהיה לתכנן את ההתיישבות בשטחים מוחזקים. היה זה כאלו החליטה כיום ממשלת ארצות-הברית להקים ועדה לפיתוח אוצרות-המים על היתה.

שיטפון של הרה. מתוך חשרת עבים זו בקעה כקר-אור יחידה, עובדת זיכוי של אישה-הביטחון מרכזי רחמים על-ידי בית-משפט שחיצי, מאשמת הרי- גתו של אחד החבלנים שתקפו את מטוס

ואומנם, כאשר הועלה רעיון התעידה על-ידי המלך חוסיין והנשיא גמל עבד אל- נאצר, דחה אותו בפסקנות האיש בעל הארנק השמן ביותר: פייסל, מלך סעודיה. לא מפני שהתנגד להמשך הסובסידיה, שנ- קבעה בוועידת חרטום, אלא מפני שחשש כי הועידה תלבה את יצרי ההמונים באר- צות-ערב, ושהתלהבות ההמונים מצידה תר- חוף את הממשלות לעמדה קיצונית יותר — בעיקר נגד ארה"ב, שותפתו ובעלת-הסותו של פייסל.

"החלטות חרטום, המחייבות פתרון מדיני לבעיית פלסטין, השיב המלך, "שרירות י" קיימות." על כן התנגד בתוקף לוועידה שיכ- לה להפוך לוועידת מלחמה.

הסכם מוקדם בקהיר. השינוי בעמ- דת פייסל היה תוצאה ישירה של שתדלנות שכנו האשמי. המלך חוסיין טס לריאד, הס- ביר לפייסל מה כאמת דוחף אותו ואת עבד אל-נאצר לערוך פיסגה חושה.

היה זה הגורם הדוחף המונים ושלטים ערביים למרבית מעשיהם מזה למעלה משנ- תים: הארגונים הפלסטינים.

במצב שנוצר, אחרי תבוסת הערבים ביוני 1967, הצטירו הפלסטינים כגיבורים הבלע- דיים במלחמה נגד ישראל. אפילו מלחמת ההתשה של הצבא המצרי לאורך התעלה, החחירה לעומת פעולות החדירה והטרור של אנשי אל-פתח ועמיתיהם.

בעימות בין חוסיין לבין הפלסטינים — ניצח יאסר עראפת. באופק נסתמנה התי- מודדות הבאה: בין הפלסטינים לבין עבד אל-נאצר.

ככל שנמשכה עליית הפלסטינים, גברה הארוויה האטית של יוקרת נשיא מצרים. רעיון הפיסגה, שתוצג כמועצת-מלחמה על-

חסן מולך מרוקו מקבל את פני נאצר ועראפת ברבאט הגורם המפתיע — הפלסטינים

יונה, בהתנהגותו וביוזמתו של עבד אל- נאצר נועד לשים קץ להרעה מתמדת בתר- מיתו.

אלא שכנגד הצורך להיראות אקטיביסט יורקלהבות היה עבד אל-נאצר חייב להת- חשב בשלושה גורמים ממתנים:

- הידיעה הברורה שאין צבאו מסוגל לנהל מלחמה בישראל.
- הצורך לשמור על יחסים טובים עם פייסל, ידיד האמריקאים, הלוחצים להסדר מדיני.

● הצורך להתחשב ברצונם של הסוביי- טים, המעוניינים אף הם למצוא פתרון מדי- נה, בחיאום עם השינגטון.

פייסל הסיר את התנגדותו, אך לא לפני שנקבעה ועידת פיסגה מצומצמת בינו לבין עבד אל-נאצר בקהיר.

השבוע, בדרכו לרבאט, התעכב פייסל אצל נשיא מצרים — ובביקור זה נקבעו מראש תוצאות הועידה.

פרשנים בקהיר לא הסתירו את מהות ההסכם בין השנים — דבר שהקפין את הפלסטינים. אנשי החזית לשחרור קראו: "בגידה! קנוניה!" ודרשו מעראפת, שלא יטול חלק במה שהם כינו "המשחק המבו- יים".

אך בניגוד לאנשי החזית, שייך כבר ערא- פת למימסד של הלגנה הערבית. הוא איים, שלא יצא לרבאט, אם אין כל הארגונים

אל-על בציריך. כאשר הגיעה הבשורה על זיכויו של רחמים לשיבת הממשלה, נאמר בדיעות, פרצו כל שרי הממשלה במחאות- כפיים סוערות.

עם כל השמחה על זיכויו של רחמים, קשה להבין מה גרם להתפרצות ספונטא- נית זו של השרים. אולי היה ברצונם לש- מוח על הישג כלשהו, ובהיעדר כל עילה אחרת לשמחה במצב העגום שנוצר, מחאיר- כף לעצמם על הישג שלהם לא היה כל חלק בו.

יותר מאשר הצדק השחיצי, שאולי אליו יועדו מחאות-הכפיים של הממשלה, היה ראוי להן העם. כי יותר ממנהיגיו הוא ידע לשמור על שלוחתו וקור-רוחו, גם כשנפרצו כל הסכרים ושיטפון החרדה עמד להציפו.

יחסים מרחביים

הצגה

ברבאט

ועידת הפסגה ההמיטית של ארצות ערב נועדה, מלכתחילה, להיות הצגת ראהה בל- בד. מבחינה מעשית, היתה לה מטרה אחת: להשיג עבור מצרים ירוון נתח שמן יותר של כספי מדינות הנפט. אבל ניתן היה להגיע להסדר בענין זה גם מבלי להטריח 14 מלכים, נשיאים ומנהיגים פחותים יותר, עד למלון הילטון בבירת מרוקו.